

Název: **VĚDECKÝ OBRAZ A FILM**

LS 2007/08

Vyučující: **Mgr. Václav Hájek**

Časový rozsah: **čtvrtek 12:20 - 14:45**

Anotace:

Tento kurz se bude zabývat specifickým typem vizuálního obrazu v jeho nejružnějších mediálních podobách (statický obraz, pohyblivý obraz atd.). Vědecký obraz vzniká v raném novověku v souvislosti s novým paradigmatem poznání. Poznání nyní směřuje k exaktnosti a objektivitě a jeho polem působnosti se stává primárně profánní realita. Na přelomu renesance a baroka se objevují nové optické aparáty (dalekohled, mikroskop, camera obscura ad.), které mají zajistit větší přesnost a objektivní platnost pozorování. Vědecký obraz aspiruje na pravdivost za pomoci nejružnějších metod: má být přímou stopou, otiskem přírody. Vrací se k tradičnímu pojetí mimesis: obraz má být věrnou reprezentací vnější skutečnosti. K správnému pozorování však už nepostačují možnosti lidských smyslů; smysly musí být posíleny za pomoci mediálních a technických pomůcek. Vědecký obraz expanduje za hranice běžné zkušenosti do mikrokosmu a makrokosmu, mění prožívání času a prostoru. Cílem kurzu je nalézat paralely mezi historickými a současnými typy vědeckých obrazů (hlavně z hlediska jejich základních principů) a filmovou řečí (narativní, dokumentární, reklamní, propagační atd.).

Témata přednášek:

1. Obraz jako zrcadlo a oko jako objektiv (perspektiva, camera obscura, vizuální pyramida, otevřené okno, odtělesnění, optika atd.)
2. Sbírka a model (kabinety kuriozit, naturalia a artificialia, memento mori, bizarnost, přírodověda atd.)
3. Mapa a horizont (kartografie, obchod a zámořské objevy, arbitrážnost a analogie, dohled a rozhled atd.)
4. Přirozený a umělý obraz (Platón, acheiropoieton, vera icon, stín, otisk, posmrtná maska, dotyk atd.)
5. Projekce a magie (optická magie, propaganda, vzdělání, manipulace atd.)

6. Index a stopa (teorie znaků, materialita, důkaz, kriminologie atd.)
7. Fragment a detail (znalectví, archeologie, muzeologie, estetika fragmentu atd.)
8. Dalekohled a mikroskop (mikrokosmos a makrokosmos, posilování smyslů, vizuální potěšení, astronomie a astrologie atd.)
9. Parcelace těla (anatomie, fyziognomie a fyziologie, živé a mrtvé, roentgen atd.)
10. Pohyb a čas (chronofotografie, simulace atd.)
11. Plocha a plasticita (preparát, odlitek, model, vizualizace, virtuální realita atd.)

Forma atestace: zápočet, zkouška

Požadavky k atestaci: Aktivní účast na diskusích

Referát - konkrétní příklad vztahu vědeckého obrazu a filmu

Výběr literatury:

Breidbach, Olaf : Bilder des Wissens. Zur Kulturgeschichte der wissenschaftlichen Wahrnehmung, München 2005

Elkins, James : Art history and images that are not art, Art Bulletin 1995

Foucault, Michel : The Birth of the Clinic (<http://books.google.cz/books?id=c53DEY3-qtcC&dq=the+birth+of+the+clinic&pg=PP1&ots=vAQzIPXFiB&sig=eQajL4Q4C8Oz7fWj7UkvB4iFLYk&hl=cs&prev=http://www.google.cz/search?hl=cs&q=The+Birth+of+the+Clinic++++&lr=&sa=X&oi=print&ct=title&cad=one-book-with-thumbnail#PPT15,M1>)

Freedberg, David : The Eye of the Lynx: *Galileo, His Friends, and the Beginnings of Modern Natural History*. 2003

Heßler, Martina (ed.): Konstruierte Sichtbarkeiten : Wissenschafts- und Technikbilder seit der Frühen Neuzeit, Fink, 2005

Robin, Harry : The scientific image : from cave to computer, New York : Abrams, 1992

Tosi, Virgilio : Cinema Before Cinema: The Origins of Scientific Cinematography, 2005